

ARVYDAS POVILAITIS
JULIUS TAMINSKAS
ZENONAS GULBINAS
RITA LINKEVIČIENĖ
MARIJUS PILECKAS

LIETUVOS ŠLAPYNĖS

ir jų vandensauginė reikšmė

Pratarmė	7
1 skyrius Šlapynės	9
1.1. Šlapynių samprata ir klasifikavimas	9
1.2. Duomenys apie šlapynes	17
1.2.1. Kadastrai ir sąvadai	17
1.2.2. GIS duomenų bazės	19
2 skyrius Šlapynių pasiskirstymas Lietuvoje	31
2.1. Šlapynių struktūros ir būklės istorinė raida	31
2.2.1. Durpynai ir jų paplitimas	45
2.2.2. Šlapžemės ir jų paplitimas	64
2.2.3. Natūralūs atviro vandens telkiniai	67
2.2.4. Dirbtiniai vandens telkiniai	79
3 skyrius Vandensauginė šlapynių reikšmė	87
3.1. Biogeninių medžiagų sulaikymo esmė	87
3.2. Azoto ir fosforo sulaikymo įvertinimo metodai	92
3.3. Medžiagų transformavimasis ir sulaikymas skirtingo tipo šlapynėse	111
3.4. Šlapynių poveikis vandens režimui	115
3.5. Šlapynių svarba biologinei įvairovei ir kraštovaizdžio stabilumui. Saugomos šlapynių buveinės	119
4 skyrius Šlapynių atkūrimas ir įrengimas vandensaugai	123
4.1. Šlapynių atkūrimo ir įrengimo priemonės	123
4.1.1. Melioracinių sistemų pertvarkos priemonės	123
4.1.2. Sureguliuotų vandens tėkmių renatūralizavimas	137
4.1.3. Apsauginių pylimų formavimas ir palaikymas	146
4.2. Šlapynių tinkamumas ir efektyvumas skirtingame kraštovaizdyje	147
4.3. Šlapynių įrengimo arba atstatymo teisinės prielaidos	156
4.4. Šlapynių atstatymo ir įrengimo pavyzdžiai	165
4.4.1. Žuvinto ežero hidrologinio režimo renatūralizavimas	165
4.4.2. Hidrologinio režimo Kamanų aukštapelkėje atkūrimas	170
5 skyrius Šlapynių įrengimo ir atkūrimo vandensaugos tikslams reikmė Lietuvoje	173
5.1. Šlapynių reikmės nustatymas	173
5.2. Šlapynių įrengimo optimalių priemonių nustatymas	177
5.3. Šlapynių įrengimui ar atkūrimui tinkamų vietų nustatymas	181

6 skyrius Šlapynių apsaugos ir tvarkymo perspektyvos.....	199
Literatūra.....	210
Teisės aktai.....	221
Priedai.....	223
1 priedas.....	225
2 priedas.....	245
3 priedas.....	255
4 priedas.....	275
5 priedas.....	295
6 priedas.....	305
Lietuvos šlapynės ir jų vandensauginė reikšmė (santrauka).....	309
Lithuanian Wetlands and Their Water Protective Importance (Summary).....	318